

Forslag

til

Lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 25. marts 1955.*)

I. Lovens formål og område.

§ 1.

Denne lov har til formål gennem offentligt tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger at forhindre urimelige priser og forretningsbetingelser samt at sikre de bedst mulige vilkår for den frie erhvervsudøvelse.

§ 2.

Stk. 1. Loven finder anvendelse på private erhvervsvirksomheder, andelsforeninger og lignende indenfor erhvervsgræne, hvor konkurrencen i hele landet eller indenfor lokale markedsområder er begrænset på en sådan måde, at virksomhederne udøver eller vil kunne udøve en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold.

Stk. 2. Løn- og arbejdsforhold falder udenfor denne lov, som heller ikke omfatter prisforhold og erhvervsudøvelse, der i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige.

II. Monopoltilsynet.

§ 3.

Stk. 1. Tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger udøves af monopoltilsynet, som består af et råd og et direktorat.

Stk. 2. Forsåvidt angår virksomheder, hvis økonomiske forhold i henhold til særlig lov hjemmel er undergivet tilsyn eller regulering af andre offentlige tilsynsorganer, kan ministeren for handel, industri og søfart bestemme, at tilsynet i henhold til nærværende lov udøves af vedkommende tilsynsorgan efter nærmere af ministeren under

hensyn til de pågældende virksomheders særlige karakter fastsatte regler.

§ 4.

Stk. 1. Rådet består af en formand og indtil 14 medlemmer. Rådets formand udnævnes af kongen. De øvrige medlemmer udnævnes af ministeren for handel, industri og søfart for et tidsrum af indtil 3 år. Rådet skal omfatte et alsidigt kendskab til erhvervs- og forbrugsforhold, herunder juridisk, nationaløkonomisk og teknisk kundskab. Et flertal af rådets medlemmer skal være uafhængige af erhvervsvirksomheder og erhvervsorganisationer, hvis forhold umiddelbart berøres af denne lov.

Stk. 2. Intet af rådets medlemmer må deltage i afgørelsen af en sag, der umiddelbart berører erhvervsvirksomheder eller brancheorganisationer, i hvilke han er interesseret, eller til hvilke han er knyttet. Rådet afgør i påkommende tilfælde, om et medlem kan deltage i en sags behandling.

Stk. 3. Er et medlem i henhold til stk. 2 eller af andre grunde forhindret i at deltage i rådets arbejde, kan ministeren udnævne en stedfortræder.

Stk. 4. Ministeren fastsætter rådets forretningsorden.

§ 5.

Stk. 1. Rådets daglige forretninger varetages af direktoratet. Dette ledes af en direktør, som udnævnes af kongen. Direktøren er ikke medlem af rådet, men deltager i dets møder.

Stk. 2. Direktoratet kan tilkalde særlige sagkyndige i det omfang, dette skønnes fornødent.

*) Se tillæg A. sp. 33; tillæg B. sp. 225; folketingstidende: fremsættelsen sp. 21, 1. behandling sp. 483, 2. behandling sp. 3036, 3. behandling sp. 3167.

Stk. 3. Direktoratets tjenestemænd og medhjælpere må ikke være interesseret i eller knyttet til nogen erhvervsvirksomhed eller erhvervsorganisation. De tilkaldte sagskyndige må ikke være interesseret i eller knyttet til virksomheder eller organisationer, hvis forhold umiddelbart berøres af den sag, i hvis behandling de tilkaldes til medvirken.

Stk. 4. Ministeren for handel, industri og søfart udfærdiger et regulativ for direktoratets virksomhed.

III. Anmeldelse og registrering.

§ 6.

Stk. 1. Aftaler og vedtagelser, som udøver eller vil kunne udøve en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold i hele landet eller indenfor lokale markedsområder, skal anmeldes til monopoltilsynet.

Stk. 2. Enkeltvirksomheder og sammenslutninger, som udøver eller vil kunne udøve en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold i hele landet eller indenfor lokale markedsområder, skal anmeldes, når tilsynet fremsætter krav herom. De af sådanne virksomheder eller sammenslutninger truffne konkurrenceregulerende bestemmelser skal ligeledes anmeldes efter krav fra tilsynet.

§ 7.

Stk. 1. De i § 6, stk. 1, foreskrevne anmeldelser skal ske inden 8 dage efter, at den pågældende aftale eller vedtagelse er truffet.

Stk. 2. Ændringer i forhold, hvorom anmeldelse er sket, herunder ændringer i anmeldte priser, avancer, rabatter og kvoter m. v., skal ligeledes anmeldes inden 8 dage.

Stk. 3. Under særlige omstændigheder kan tilsynet forlænge den i stk. 1 og 2 fastsatte frist.

§ 8.

Aftaler og vedtagelser, der omfattes af forskrifterne i § 6, stk. 1, har ikke gyldighed og kan ikke gøre krav på beskyttelse ved domstolene, medmindre anmeldelse er sket inden den foreskrevne frist.

§ 9.

Stk. 1. Monopoltilsynet indfører de indgivne anmeldelser i et offentligt register.

Registrering indebærer ikke nogen godkendelse af det anmeldte.

Stk. 2. Hvor ganske særlige omstændigheder taler derfor, kan ministeren for handel, industri og søfart tillade, at registreringen helt eller delvis skal være hemmelig.

IV. Aftaler, vedtagelser og bestemmelser om fastsættelse af mindstepriser.

§ 10.

Aftaler, vedtagelser og bestemmelser, der fastsætter mindstepriser eller -avancer ved videresalg i efterfølgende omsætningsled, må ikke håndhæves, medmindre monopoltilsynet har godkendt de pågældende aftaler m. v. Sådant godkendelse kan gives, når vægtige grunde taler derfor.

V. Monopoltilsynets beføjelser til optagelse af forhandlinger og udstedelse af pålæg m. v.

§ 11.

Stk. 1. Finder monopoltilsynet efter foretaget undersøgelse, at konkurrencebegrænsning som omhandlet i § 2, stk. 1, medfører eller må antages at ville medføre urimelige priser eller forretningsbetingelser, urimelig indskrænkning i den frie erhvervsudøvelse eller urimelig ulighed i vilkårene for erhvervsudøvelsen, påhviler det tilsynet at søge forholdet bragt til ophør ved forhandling med de pågældende enkeltvirksomheder eller sammenslutninger.

Stk. 2. Bedømmelsen af, om priserne er urimelige, skal ske på grundlag af forholdene i virksomheder, der efter de foreliggende omstændigheder drives på en teknisk og kommercielt hensigtsmæssig måde.

§ 12.

Stk. 1. Kan de i § 11 nævnte skadelige virkninger ikke bringes til ophør ved forhandling, udsteder monopoltilsynet pålæg i så henseende.

Stk. 2. Et sådant pålæg kan omfatte såvel hel eller delvis ophævelse af de pågældende aftaler, vedtagelser og bestemmelser som mærkning eller skiltning med pris, sammensætning, vægt eller mål og ændringer i priser, avancer og forretningsbetingelser, herunder fastsættelse af priser og avancer, som ikke må overskrides.

Stk. 3. I tilfælde, hvor en konkurrencebegrænsning medfører en urimelig indskrænkning i den frie erhvervsudøvelse, og dette ikke kan imødegås efter lovens øvrige bestemmelser, kan tilsynet pålægge en virksomhed at sælge til nærmere angivne købere på virksomhedens sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende salg. Virksomheden kan dog altid kræve kontant betaling eller betryggende sikkerhed.

Stk. 4. Ved fastsættelse af højestepriser eller -avancer i henhold til stk. 2 kan priser eller avancer ikke ansættes lavere, end at virksomheder af den i § 11, stk. 2, nævnte art kan opnå dækning for nødvendige omkostninger, herunder afskrivninger, og ydelser ved den pågældende vares indkøb eller genindkøb, fremstilling, hjemtagelse, afsætning, transport samt en under hensyn til risikoen ved varens fremstilling eller salg rimelig nettoavance.

Stk. 5. Et pålæg skal angive, fra hvilket tidspunkt pålægget skal være efterkommet.

§ 13.

Hvor det af kontrolhensyn skønnes påkrævet, kan monopoltilsynet foreskrive faktureringspligt overfor videreforgandlere. Endvidere kan tilsynet foreskrive mærkning eller skiltning med pris for nødvendige forbrugsvarer, for hvilke der indenfor vedkommende branche ikke i rimeligt omfang finder sådan mærkning eller skiltning sted. Forinden sådanne forskrifter gives, vil der være at forhandle med forbrugerorganisationerne og vedkommende brancheorganisationer.

§ 14.

Kan skadelig virkning ikke bringes til ophør i medfør af beføjelserne i §§ 11 og 12, eller skønnes andre fremgangsmåder at være mere hensigtsmæssige, afgiver monopoltilsynet indberetning herom til ministeren for handel, industri og søfart.

VI. Særlige bestemmelser.

§ 15.

Stk. 1. Monopoltilsynet er beføjet til at kræve meddelt alle sådanne oplysninger, som skønnes nødvendige for dets virksomhed, herunder til afgørelse af, om et forhold falder ind under lovens bestemmelser. Tilsyn-

net kan således kræve indsendt behørigt bekræftede udskrifter af protokol- og regnskabsmateriale og indkalde personer til mundtlig forklaring. Endvidere er tilsynet berettiget til at få adgang til regnskaber og regnskabsbøger og til på stedet at foretage de til forholdenes oplysning fornødne undersøgelser.

Stk. 2. Ved afgivelse af oplysninger om tekniske hemmeligheder kan den, der skal afgive oplysningerne, overfor rådets formand fremsætte begæring om, at oplysningerne ikke afgives overfor det samlede råds medlemmer. Formanden afgør herefter, i hvilket omfang og under hvilken form oplysningerne under hensyn til forholdenes beskaffenhed bør gives.

§ 16.

Viser det sig, at en virksomhed har indvundet udbytte ved handlinger, der er i strid med en af monopoltilsynet truffen afgørelse, kan tilsynet, hvis udbyttet ikke kan inddrages i statskassen ifølge § 22, stk. 3, og det ikke findes hensigtsmæssigt, at det fradrages i fremtidige avancer, kræve, at det indbetales til statskassen.

§ 17.

Stk. 1. Monopoltilsynets afgørelser skal meddeles skriftligt og indeholde oplysning om de forhold og synspunkter, som har været bestemmende for afgørelsen.

Stk. 2. Efter at afgørelsen er truffet, skal de interesserede organisationer eller enkeltvirksomheder have adgang til at gøre sig bekendt med det grundlag, på hvilket tilsynets beslutning er truffet, for så vidt det pågældende materiale ikke indeholder fortrolige oplysninger om enkelte virksomheders forhold eller oplysninger, som ikke uden skade for almindelige samfundsinteresser kan udleveres.

§ 18.

Stk. 1. Klage over de af monopoltilsynet i henhold til denne lov truffne afgørelser indgives til tilsynet, men kan forlanges videresendt senest i løbet af 8 dage til et af ministeren for handel, industri og søfart i dette øjemed nedsat nævn, bestående af en formand og 2 andre medlemmer. Formanden skal opfylde betingelserne for at kunne beskikkes til højesteretsdommer; et

af medlemmerne skal have nationaløkonomisk kundskab, og et medlem udnævnes efter forhandling med Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation og Industrirådet.

Stk. 2. Intet af nævnets medlemmer må deltage i afgørelsen af en sag, der umiddelbart berører erhvervsvirksomheder eller brancheorganisationer, i hvilke han er interesseret, eller til hvilke han er knyttet. Nævnet afgør selv i påkommende tilfælde, om et medlem kan deltage i en sags behandling.

Stk. 3. På derom fremsat begæring skal der gives klagerne adgang til at gøre sig bekendt med det for nævnet foreliggende materiale, forsåvidt dette ikke indeholder fortrolige oplysninger vedrørende andre virksomheders forhold eller oplysninger, som ikke uden skade for almindelige samfundsinteresser kan udleveres. På derom fremsat begæring skal der endvidere gives klagerne adgang til personligt møde for nævnet. Klagerne eller repræsentanter for monopoltilsynet må ikke overvære nævnets forhandlinger.

Stk. 4. De nærmere regler for nævnets virksomhed fastsættes af ministeren.

Stk. 5. Nævnet har efter forhandling med ministeren adgang til hos monopoltilsynet at indhente de til foreliggende klagers bedømmelse nødvendige oplysninger.

Stk. 6. Efter at monopoltilsynet har udtalt sig over vedkommende klage, træffer nævnet afgørelse i sagen.

Stk. 7. Indgivelse af klage over monopoltilsynets afgørelse har ikke opsættende virkning, bortset fra tilsynets afgørelse i henhold til § 6 og § 12, stk. 3.

Stk. 8. Nævnet har efter forhandling med ministeren adgang til at antage medhjælp i det omfang, det skønnes fornødent.

Stk. 9. Den af nævnet truffne afgørelse kan, inden 4 uger efter at afgørelsen er kommet til klagerens kundskab, af denne indbringes for domstolene, jfr. grundlovens § 63, under en for vedkommende landsret som første instans anlagt sag. Har nævnet ændret monopoltilsynets afgørelse, har tilsynet en tilsvarende adgang til at indbringe nævnets afgørelse for domstolene under en mod klageren anlagt sag.

Stk. 10. Forinden nævnets afgørelse foreligger, kan sager af den i stk. 9 omhandlede

art ikke indbringes for domstolene. Finder indbringelse for landsretten ikke sted inden den i stk. 9 angivne frist, er nævnets afgørelse endelig.

§ 19.

Stk. 1. Ministeren for handel, industri og søfart er bemyndiget til at træffe de foranstaltninger, der er fornødne til gennemførelse af loven og de i henhold til denne udfærdigede forskrifter, derunder at give nærmere bestemmelser angående udgivelse af en registreringstidende.

Stk. 2. Ministeren fastlægger retningslinier for afgivelse og offentliggørelse af beretninger og meddelelser til offentligheden om undersøgelser og afgørelser i henhold til denne lov. Forinden der gives meddelelser til offentligheden om undersøgelser, skal monopoltilsynet give de pågældende organisationer eller enkeltvirksomheder lejlighed til at udtale sig herom. Om monopoltilsynets virksomhed afgives til ministeren for handel, industri og søfart en årlig beretning, der af ministeren tilstilles folketinget inden udgangen af oktober måned i det følgende kalenderår.

Stk. 3. Omkostningerne ved monopoltilsynets og ankenævnets virksomhed bevilges på de årlige finanslove.

§ 20.

Undlader nogen rettidigt at indgive anmeldelse i henhold til § 6, jfr. § 7, eller at meddele monopoltilsynet en i henhold til § 15 begæret oplysning, kan ministeren for handel, industri og søfart efter tilsynets indstilling pålægge den pågældende under en daglig eller ugentlig bøde, der kan indrives ved udpantning, at opfylde sin pligt i så henseende.

§ 21.

Rådets medlemmer og direktoratets tjenestemænd, medhjælpere og tilkaldte sagskyndige er under ansvar efter borgerlig straffelovs §§ 152 og 263, jfr. tjenestemandslovens § 3, stk. 3, forpligtet til overfor alle uvedkommende at hemmeligholde, hvad de gennem deres virksomhed bliver vidende om.

§ 22.

Stk. 1. Undladelse af at foretage en i denne lov foreskrevne anmeldelse og over-

trædelse af de i medfør af loven givne forskrifter samt tilsidesættelse af noget af monopoltilsynet i henhold til loven givet pålæg straffes, forsåvidt højere straf ikke derved forskyldes efter borgerlig straffelov, med bøde eller under skærpende omstændigheder hæfte.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som i forhold, der omfattes af loven, meddeler ministeriet for handel, industri og søfart, monopoltilsynet eller det i § 18 omhandlede nævn urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier forhold, der måtte være af betydning for den pågældende sags behandling.

Stk. 3. Udbytte, der indvindes ved handlinger, som er strafbare efter denne lov, eller et beløb, der skønnes at svare hertil, vil ved dom være at inddrage i statskassen.

Stk. 4. Ved behandlingen af sager i henhold til denne paragraf finder de i lov om rettens pleje kap. 69 indeholdte bestemmelser anvendelse i samme omfang som i sager, der påtales af statsadvokaten.

VII. Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 23.

Stk. 1. Maksimalpriser og -avancer, som forinden nærværende lovs ikrafttræden er fastsat i medfør af lov om priser m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 463 af 14. november 1949, lov nr. 233 af 25. maj 1951 og lov nr. 191 af 30. maj 1952, eller i medfør af lov nr. 378 af 14. november 1952 om prisaftaler m. v., jfr. lov nr. 70 af 31. marts 1954, samt andre af priskontrolrådet i medfør af disse love fastsatte bestemmelser og truffene afgørelser forbliver i kraft, indtil de under iagttagelse af forskrifterne i nævnte love ophæves.

Stk. 2. Viser det sig, at en virksomhed har indvundet udbytte ved handlinger, der er i

strid med bestemmelserne i de i stk. 1 nævnte love, finder bestemmelserne i nærværende lovs § 16 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. De i henhold til bestemmelserne i de i stk. 1 nævnte love foretagne anmeldelser til priskontrolrådet samt priskontrolrådets register overføres ved denne lovs ikrafttræden til monopoltilsynet.

§ 24.

Stk. 1. For sådanne varer og ydelser, som er opført på en af monopoltilsynet efter forhandling med vedkommende enkeltvirksomheder eller organisationer offentliggjort fortegnelse, må i tiden indtil 1. juli 1956 prisforhøjelser, der skal anmeldes i henhold til § 6, jfr. § 7, stk. 2, ikke sættes i kraft uden monopoltilsynets godkendelse.

Stk. 2. Tilsynets afgørelse, der træffes i overensstemmelse med reglerne i §§ 11 og 12, skal såvidt muligt meddeles inden 8 dage efter anmeldelsen af den ønskede prisforhøjelse.

§ 25.

Stk. 1. Denne lov, der træder i stedet for lov nr. 158 af 18. maj 1937 om prisaftaler m. v., træder i kraft den 1. juli 1955. Indtil dette tidspunkt forbliver lov nr. 378 af 14. november 1952 om prisaftaler m. v. i kraft.

Stk. 2. Bestemmelserne i denne lovs kap. IV træder dog først i kraft den 1. juli 1956.

§ 26.

Stk. 1. Denne lov gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Ved kgl. anordning fastsættes de ændringer for Grønlands vedkommende, som under hensyn til de stedlige forhold må anses for fornødne.

Gustav Pedersen.

/ J. E. Foged.